

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, pap. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	--

Nech žije Ján Bartos!

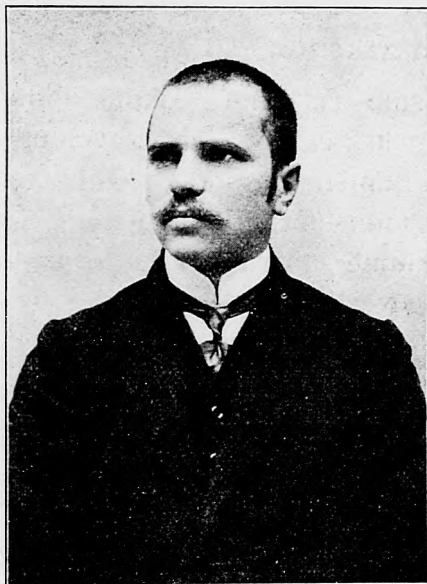
poslanecký kandidát volebného okresu zlatomoravského.

Na uprázdnený poslanecký mandát vo volebnom okrese zlatomoravskom volba nového krajinského poslanca prevedená bude 18. decembra. V tento den voličia celého okresu zlatomoravského pred celým svetom ukázať majú, že sú občania samostatní a opravde kresťanského presvedčenia. Dokážu to aj, keď pri volebnej urne do posledného chlapa hlasovať budú na kandidáta kresťanskej ľudovej strany.

Ján Bartos, tajomník Katolíckej ľudovej Jednoty, na uprázdnený poslanecký mandát je kandidátom kresťanskej ľudovej strany, bo je všestranne známy ako neohrozený bojovník za zásady kresťanskej a za práva ľudu. Komu neoceniteľná je teda jeho svätá viera a kto ukrivdenému ľudu úprimne a zo srdca praje tie práva, ktoré mu, tak dľa zákonov, ako aj od prírody prisúchajú, ten bezpodmienečne hlasovať musí na kandidáta kresťanskej ľudovej strany a oduševnene volať nech žije: Ján Bartos!

Ján Bartos zná ľud a všetky jeho potreby a biedy. Má ale aj odvážlivosť a smelosť verejne a bez obalov povedať čo mu na srdci leží. Do kázal to sto a stokrát v ľudových shromažde-

niach, kde proti vyžieračom a ukrutným trýzniteľom zapalistými slovami zastával ubiedený ľud. Kto preto v krajinskom sneme chce mať neohrozeného, svedomitého zastupiteľa ľudu, ten pri volebnej urne hlas svoj smeľe oddá na kandidáta kresťanskej ľudovej strany a bude volať s oduševnením: Nech žije Ján Bartos! Ján Bartos verejne a smeľe bojuje za všeobecné, priame volebné právo po obciach v smysle usnesenia spojených stránok opozície. Uhorsku a všetkých i najprirodzenejších práv pozbavenému ľudu najpotrebnejšie je volebné právo. Za toto právo ako kresťanská ľudová strana, tak aj jej kandidát ostré boje vedú na celom poli verejnosti. Kto teda v krajinskom dome zastupiteľa chce mať slobodného volebného práva kto si žiada, aby tisíce a tisíce všetkého práva pozbaveného ľudu dostaly slobodné volebné právo, ten s oddaním svojho hlasu pri volebnej urne oduševnene musí volať: Nech žije Ján Bartos!

Ján Bartos, kandidát kresťanskej ľudovej strany okresu zlatomoravského.

Samostatný volič nemôže hlasovať na kandidáta liberálnej, pracovnej, mungovskej strany, bo táto strana Uhorsko orabovala o konštitúciu a o všetky slobody a sväté práva.

Zdravého rozumu občan hlas svoj nemôže dať kandidátovi pracovnej mungovskej strany, bo táto strana do poslednej košeľe zdiera ľud aby čím viac sto millionov ušlo sa na vojsko

a na masťné hrnce. Mungovi nikdy neslobodno verif, tým menej slobodno naň hlasovať, bo tomu na siahu smrdia sedliacke haleny.

Ani roľník, ani remeselník ani robotník s dobrým svedomím nemôžu hlasovať na kandidáta mungovskej strany, bo táto strana masťných hrncov, slobodného volebného práva nikdy nedá ani roľníkom, ani malým remeselníkom, ani robotníkom.

Osvedčený kresťan a katolík a v prvom rade duchovný, bez zapretia svojej viery nemôže hlasovať na kandidáta mungovskej strany, bo katolícka cirkev, kresťanstvo vôbec a ľud kresťanský nemajú vztekľejších nepriateľov ako sú mungovci.

Ján Bartos je osvedčený kresťan a katolík.

Ján Bartos je zmužily bojovník za slobodné volebné právo a iné práva ľudu.

Nech žije Ján Bartos, kandidát kresťanskej ľudovej strany okresu zlatomoravského.

Mungovské Uhorsko.

Stručný výťah z vynímečných zákonov.

V minulom čísle spomenuli sme zákonné návrhy, aké o vynímečných poriadkoch v čas mobilizácie a vojny mungovskému parlamentu predostrel ministerpredseda Lukács a minister honvédstva Samuel Hazai. Tieto zákonné návrhy do poslednej litierky prijali mungovci. Lahkomyselne a bez všetkej rozvahy prijaté tieto zákony mungovské dnes-zajtra predstrené budú ešte snemovní veľmožov a že aj tam budú prijaté, o tom presvedčený je každý, kto vie, z akých elementov sostavená je táto ustanovizeň zákonodarska.

My sme sa nazdávali, že po tých nezákonnostiach aké v krajinskom sneme 4. júna zpáchali mungovci, na väčšie zločiny ani myslieť nemožno. Nazdávali sme sa, že majitelia kúpených mandátov mángovských spokojní budú s tým, že Viedni odlifrujú žiadanú zbrannú moc a 600 millionov nových tiarch vojenských. Nazdávali sme sa, že krajinských vyslancov spojených stránok opozície len preto vytvorili z parlamentu, aby bez prekážok vojsko a peniaze zabezpečili Viedni. Nazdávali sme sa, že po tomto Lukács a Tisza opustia ich miesta a celá mun-

govská banda hlboko pod zem skryje sa od haňby. Uznávame, že sme sa zklamali v tomto predpokladaní.

Títo v zlosti zatvrdli mungovci, títo ukrutného srdca mameluci, títo ohavní štréberi, neni sú spokojní s tým, že na víacej rokov zabezpečia si vládu v ich špinavých rukách, že po lokte prehŕňajú sa v štátnych peňazoch, že verejné peňaze obracajú ku svojim vlastným cieľom, lež ako vyárendovaní vládni vyslanci, celú krajinu ešte i na desaťročia, zcela ožobráčif a uvalif chcú do najväčšej biedy.

Lukács a Tisza s ich mungovskou armádou z krajinského snemu celkom nezákonne vytvorili najprv vyslancov opozície, aby, ako dostali slobodnú ruku, na celé stoločia zničili Uhorsko. Pod zádrapkou, že krajine hrozí nebezpečie vojny, s pomocou, ku každému zločinu hotových mungovcov, že vraj «o vynímečných poriadkoch» vyniesli také zákony, ktorými kedykoľvek na vnivoč obráťif môžu Uhorsko, nech sa len najde k tomu odhodlaný ministerpredseda a osem jemu rovných ministrov. Nuž ako vieme, takito veru ľahko sa najdu v Uhorsku. Včul ale pohliadnime, čo všetko obsahujú tie vynímečné zákony, ktoré pre Uhorsko znamenajú takú hrúzovládu, akej tu ešte nikdy nebolo.

Gulkami a šibeniciami vyhrážal sa v parlamente Tisza, keď poprvé vymenovaný bol za ministerpredsedu, túto jeho vyhrážku ako sa zdá, rád by včul uskutočniť.

Budeme teda mať vynímečné zákony, ktoré však do života vstúpia nielen po opovedaní vojny, lež kedykoľvek, keď to uzavre rada ministrov.

V smysle týchto zákonov ministerium vy menuje **komissára vlády**, ktorého rozkazom podrobif sa musia všetci stoliční, mestskí a obecní úradníci, žandarmeria, štátna policaj, financi, ešte aj lesní úradníci. Kto slepo nesplní rozkazy tohoto komissára, toho na flaku odprášia a pozbavia chleba. Rodina takého nešťastníka môže ísť po zobraní. Minister vnútra bude mať právo zrušif všetky uzavretia stolic a obcí.

Kto nebýva v obci ku ktorej patri, toho bez všetkéko okolkovania dať môžu na šup Jestli ku príkladu dakto narodil sa v Trenčianskej stolici, býva ale v Pešti, z hlavného mesta

hneď ho môžu vykázat, keď sa to vláde tak páči. Vláda môže zakázať odpredaj zbrane a pušného prachu. Zarovnak nariadiť môže konfiškovanie každej zbrane a spolu aj pušného prachu. Týmto cieľom bárkde a u kohokoľvek nariadiť môže prebhmátanie osoby a prekutanie domov a bydlísk.

Cenu chleba, mäsa, múky, zemiakov, mlieka, vajec, mastí ustanovuje hlavný slúžny. Kto svoje plodiny nepredáva za túto ustanovenú cenu a za ne pýta viacej, toho na dva mesiace posadia do áreštu.

Mungovské vynímečné zákony zcela nemožným učinia život i najosožnejších alebo najnevinejších spolkov.

Prísne zakázu všetky shromaždenia a pochody politického rázu. Kto súčasťuje sa na zakázanom shromaždení, toho na dva mesiace hodia do áreštu.

Všetky noviny pred rozposlaním predložiť treba policajnej vrchnosti. Obežníky a iné spisy rozposlať slobodno len o týždeň po predostretí policajnej vrchnosti.

Jednotlivé noviny opozície vláda celkom môže zakázať. Porotné súdy môžu vyzdvihnúť alebo celkom zrušiť.

Kto ku štrajku vyzýva robotníkov alebo k vytváraniu robotníctva nútiť chce zamestnávateľov ten na päť rokov trestaný môže byť žalárom.

Dľa 18. §-u mungovského zákona vláda na trovy vojny tolko dlžob môže robiť na konto ľudu, koľko jej dobre padne a povinná je len pozatimne oznámiť to parlamentu.

Včas vojny nielen pre našu armádu, lež aj pre vojsko spojencov slobodne prevádzať môžu zdieračstvo.

K vojenskej službe (ku kopaniu šancov, k furmanke atď.) zavolať môžu každého chlapa do 50 roku. Od terajška teda o 8 rokov viacej treba slúžiť pri vojsku. K vojenskej službe povolani patria ku oboru vojenských súdov.

Zbranná moc, teda vojsko, ku svojim cieľom shabať a upotrebiť môže všetky železnice, automobile, vozy, kone, vzducholode, kompy, člky, a každý nástroj premávky.

Majitelia všetkých nemovitostí povinní sú každého druhu movitostí nachodiace sa na ich majetku, počas vojny a na rozkaz vrchnosti odovzdať ku vojenským cieľom.

Vojakov obyvateľstvo povinné je zdarma opatrovať a chovať. Lichvu na mäso každý povinný je odovzdať vojsku. Náhradu za oddanú lichvu len pozdej možno pýtať.

Na vyzvanie vrchností verejnej správy, majitelia koní ich kone s celým oširovaním povinní sú odovzdať vojsku za pozdejšiu náhradu. Všetky nariadenia, ktoré v zákone uvedené sú o koňoch vzťahujú sa aj na mulice a somárov. (Dobre že nie na všetkých mungov. Jožko, sadzač.)

Na rozkaz vrchností hospodár celú zásobu krmu každého druhu povinný je odovzdať vojsku. S čím má potom ubohý gazda svoju lichvu krmiť a či mu od hladu nevydochne, na to nemyslia Lukács, Tisza, generáli, ani žiadon mungo.

Hľa takto vyzerá mungovské Uhorsko!
Tak ďaleko príde ľud, keď pri voľbách ako hovädá predávajú sa voličia.

V rakúskom reichsráte len po dlhých debattách a v zmenenej osnove prijali tento zákon. V uhorskom parlamente mungovci na rozkaz Tiszu prijali ho takmer s akklamáciou. Nuž mungo poslanec musí tak hlasovať ako mu rozkáže diktátor Tisza, ináč ho odprášia od masného hrnca. Za tento masný hrniec ale mungo vždy hotový je zradiť vlasť, zapredať otca, matku a do vojenského otroctva uvaliť voličov, ktorí si ho slepo vyvolili. Ľudu kresťanský! Kedy sa ti už raz oči otvoria?

Na koho máme hlasovať?

Ozvena ku voličom okresu zlatomoravského.

O niekoľko dní, totižto už dňa 18. decembra, volebný okres náš vyvolíť si má nového poslanca krajinského, ponevác predošlý náš vyslanec pracovnej, ako hovoria mungovskej strany, za jeho zásluhy, ktoré si vydobíť okolo terajšej vlády, vymenovaný je za fõispána. Následkom toho voličia nášeho okresu príležitosť majú o politike terajšej vlády pravý úsudok vyniesť pri hlasovacích urnách. Voľba krajinského poslanca, najkrásnejším, najcenejším právom a najsvätejšou povinnosťou je každého voličia, aby po vážnom rozmyšľaní, svoje votum oddal, vedený prísnu svedomitosťou. Z tej príčiny aj za potrebné držíme, **vlasť svoju opravde milujúce obecenstvo volebné, statočne poučiť o terajšom rozpoložení krajiny.**

Pri posledných všeobecných voľbách, násled-

kom veľkých chýb volebného zákona a hroznej slabosti ľudu, v krajinskom sneme zcela nová politická strana dosiahla väčšinu a opraty krajiny zdrapila do rúk vláda takrečenej národnej pracovnej strany. Peniazmi, pálenkou, lživými sľubami ku väčšine mandátov prišla pracovná strana, bez toho, že by bola dostala všeobecnú väčšinu votov. Správa krajiny následkom toho dostala sa do rúk pracovnej strany.

Pracovná strana sľubovala rozšírenie práv ľudu, miesto toho ale nohami šliapala najživotnejšie práva ľudu a najsvätejšie zákony krajiny. Verejná správa nielen že nestala sa lepšou, lež ešte nikdy nebola v tak podlom stave, ako prítomne. Veď ako známo verejná správa po celej krajine je poníženou, ku všetkému hotovou služobnicou, ľudu nepriateľskej vlády. Slobody občanov sú udusené. Pravdu ohlasujúce noviny utláčajú. Dane nemilosrdne dvíhajú do nekonečnosti.

V Uhorsku ešte nikdy nebolo vlády, ktorá by proti ľudu a krajine zpáchala bola toľko prečinov, ako terajšia.

Vláda z koalície utvorená preto padla a stránky spojenej opozície preto opustili túto vládu, bo nechceli dopustiť novšie neznesiteľné odanenie ľudu.

Krajinskí poslancovia pracovnej strany ale aj ku tomuto boli hotoví. Bez zabezpečenia čo len najmenšej výhody pre krajinu, rozpočet vojenskej správy len v jednom roku ľahkomyseľne zdvihli o 650 millionov a v tomto ešte nenachodia sa trovy terajších vojenských pírprav.

Veď ale keby aspoň medzi zákonnými formami boli odhlasovali tú zákonnú predlohu o zbrannej moci, ktorou na krajinu uvalili nesmierne obeť a tarchy, aj vtedy by to tak veľký hriech bol býval, že pracovná strana už i pre toto nezaslúžila by ani jedného hlasu.

Najsmutnejšia pravda ale je, že pri tomto nemilosrdnom uvalení neznesiteľných tiarch na krajinu nezadržali ani najelementárnejšie formy zákonov. Štefan Tisza, tento zlý duch pracovnej strany, poslancov spojených stránok opozície pozbavil práva rečenia a zákony o zbrannej moci proti zákonom odhlasovať dal akklamáciou. Keď ale opozícia proti tomuto neslýchanému násilnenstvu pokúsila sa brániť, vtedy do parlamentu doviesť dal 400 policajtov a brutálnym násilnenstvom vyhodit rozkázal všetkých, čo zmužile zastávali práva ľudu. Okolo parlamentu od 8. júna stoja tisíce a tisíce vojakov s nasadenými bajonettmi, pod veliteľstvom Pavlika žandári a policajti, ktorí poslancom opozície zbrannou mocou každodenne prekážajú, aby vstúpili do parlamentu.

Vo veľkej sieni krajinskej snemovne ale samotná garaduje pracovná strana a o tri zdechy, bez rozvahy odhlasúva všetky zákonné predlohy,

ktoré tomuto zmrzačenému snemu predostiera ústavu krajiny šliapajúca vláda Lukácsova. Nikdy a nikde nebolo posiaľ podobnej tyranskej strany politickej. Táto takrečená pracovná strana ukrutným srdcom zapredáva všetky práva krajiny a zhola nič nerobí vzáujme ľudu.

Žiadon vlast' svoju vrele milujúci, statočný občan nemôže hlasovať na takú politickú stranu, ktorá ústavu a slobodu krajiny nohami šliape, dane do nekonečnosti zväčšuje a vyniká jedine neslýchaným tyranstvom, o čom všestranne známa je pracovná strana.

Kto chce dostať mandát s programom pracovnej strany, toho heslom je: **Viackej vojakov a viacej dane!**

Programm opozície, oproti tomu ale zneje nasledovne:

Viackej práv, viacej slobody, viacej hmotného blahobytu ľudu!

Vo volebnom boji zlatomoravského okresu dve stránky stoja si oproti. Poctiví roľníci, usilovní mali remeselníci, ľudia statočnej práce, napospol všetci: **držia s ľudovou stranou, ktorá neustupne bráni ústavu krajinskú, zmužile bojuje za práva ľudu a z celej sily podporuje záujmy malých ľudí.**

Kedy a prečo povstala ľudová strana? Keď liberálna vláda roku 1896. túto krajinu pozbavil chcela kresťanského rázu, vtedy utvorená bola ľudová strana, ľudová strana bola obrannou armádou utlačeného a neslušne prenasledovaného kresťanstva. Proti záhubnej práci liberálnych pánov a slobodomurárskych sprisahalcov, ľudovú stranu utvoril preblahej pamiatky gróf Ferdinand Zichy.

K obrane viery, mravov, kresťanskej výchovy, svätosti nerozlučiteľného stavu manželského spojily sa tisíce kresťanského ľudu.

To, že liberálni páni v cirkevno-politických zákonoch v parlamente pokračovať nemohli, ďakovať treba jedine ľudovej strane.

Krajinskí poslanci ľudovej strany nielen v parlamente, lež i v celom verejnom živote v prvých radoch bojovali za to, aby táto krajina ostala kresťanskou a ľud v nej našiel blaženosť a uspokojenie.

Ľudová strana obranu a podporu malých ľudí poprvé žiadala v parlamente.

Malých hospodárov, malých priemyselníkov a robotníctvo v krajinskom sneme zastávala jedine ľudová strana. Poslanci ľudovej strany neustále používajú každú príležitosť, aby pomáhali ľudu.

Bezzistní, viere a vlasti svojej verne oddaní občania zlatomoravského okresu, zástave ľudovej strany už dva razy pomohli ku víťazstvu.

Pri posledných voľbách krajinských ztratili sme síce tento okres. To sa aleien tak mohlo stať, bo vtedy ľud ešte nepoznal pracovnú stranu. Včul však už

vieme, že táto hriešna spoločnosť ak vzteklým nepriateľom je ľudu. Túto chybu treba teda napraviť a ztratený mandát zlatomoravský zpiatky zadovážiť ľudovej strane.

Náš program je tenistý, ktorý bol predtým.

Ľudová strana neústupne žiada presné prevedenie volebného práva a reformu volebného pokračovania, takým spôsobom a v takých rozmeroch, ako v tom usniesly sa spojené stránky opozície.

Ľudová strana neústupne žiada, aby verejná správa v celom obore bola lepšia, rýchlejšia, nestrannejšia a aby ľud nebol vystavený jednotajnému prenasledovaniu svevolných úradníkov. Vrchnosti nech vždy a všade rovnako a spravodlivo zaobchodia s každým občanom, bez ohľadu na to či je Maďar, Slovák alebo Nemeč.

Ľudová strana neuprositeľne žiada úplné zpiatkyvedenie krajskej ústavy, zabezpečenie verejnýchslobod a prisne pokutovanie úradníkov moc zvoju zneužívajúcich.

Ľudová strana s celým dôrazom žiada svedomitú a sporivú šafárenie s verejnými peňazmi krajskými.

Ľudová strana zavedenie slušnej a spravodlivej daňovej reformy, zrušenie obchodu so zbožím na papieri, odanenie burzy, oslobodenie od dane najmenšieho dôchodku potrebného k vyžitiu, ulavenie prisnosti pri vyberaní dani cestou exekúcie a konečne žiada spravodlivé vyrúbovanie daní a pomerom krajského obyvateľstva sodpovednú daňovú reformu.

Ľudová strana žiada z celej sily jej podporuje Katolícku Ľudovú Jednotu, ktorá každoročne 14—15 tisíc chudobným ľuďom zdarma poskytuje právnu obranu.

Ľudová strana neústupne žiada vynesenie zákonov k obrane kresťanského ľudu, vydatnejšiu obranu ženskej poctivosti a rodinného krbu, prisne trestanie úžery a šalbriarstva. Zarovnak žiada aby falošní kridatári, falšovatelia potravných článkov, kupci s dievkami a šalbriarski vigéci prisnej boli trestani ako posiel.

Ľudová strana v záujme hospodárov žiada statočnú parcelláciu, zavedenie spoločných prenájmov, oslobodenie pozemkov od tiarch, lepšie hospodárske vyučovanie, postavenie verejných skladov, opravu verejných cest, podporu poriadnych spolkov a pevnú ochranu poľnohospodárskych plodín cestou prisneho cla.

Ľudová strana v záujme malých priemyselníkov žiada súrne prevedenie priemyselnej reformy, zarovnak žiada štátnu pomoc pre malých priemyselníkov, vývin odbornej schopnosti priemyselnej a podporu priemyselných družstvi.

Ľudová strana rozhodne žiada vynesenie všetkých zákonov k obrane robotníctva potrebných.

Ľudová strana neústupne žiada pre ľud dobré školy, v ktorých deti vychovávané majú byť nielen ako poriadniobčania, lež predovšetkým ako statoční kresťania.

Rozhodne žiadame presné do života uvedenie katolíckej autonómie a aby učitelia náboženských škôl do rovného rangu postavení boli s učiteľmi štátnymi.

Zo všetkého tohoto vidno, že kto len za máčik rozumu má, kto má čo len iskru statočnosti a lásky ku vlasti a kto verne vyznáva vieru kresťanskú, ten 18. decembra nemôže iné povedať ako:

— **Nechcem ústavu šliapajúcu, tyranskú pracovnú stranu!**

— **Nech žije kresťanský ľud vyvinujúca, malých ľudí chrániaca, svätosť krajskej ústavy brániaca, za práva ľudu, za slobodu a kresťanské Uhorsko zmužile a vytrvale bojujúca ľudová strana!**

Nech žije kandidát ľudovej strany

Éljen Bartos János!

Zkaza Uhorska.

Jedon z našich rumunských krajských poslancov povedal reč v terašom policajtskom parlamente Uhorska a posudzoval v nej stoličnú administráciu. Vyslovil sa, že naše stolice tak spravujú, ako turecké sandžáky. Ľud vraj bojí sa stoličných pánov ako čertov, bo sú mu neprajní. Z druhej strany zas tí stoliční páni zväčša takí sú lenivi a ničomní, že hriech je im platy dávať.

Ten rumunský poslanec z opozičného stanoviska posudzoval krajský rozpočet a bárs aj nemilé veci spomenul, mungovia predsa načúvali ho trpezlive, bo tak im to rozkázal Tisza, neobmedzený pán a diktator snemu uhorského. On bol jediným opozičným poslancom v porade mungovcov. bo ostatných opozičiarov

konštableri a žandári s nasadeným bajonettom zahnali od krajinského domu.

Ministerpredseda Lukács zaraz odpovedal tomu rumunskému poslancovi a vyslovil sa, že naša stoličná administrácia skutočne je zlá.

Vláda teda sama sa priznala, že naše stolice tak spravujú ako v Turecku vilajety (okresy). Tamojší bašovia, ako čítame, sú opravdoví lotri a kmími. Ľud nemilosrdne zdierajú. Nielen porciu sbierajú, lež ubohým poddaným berú dobytok, úrodu a všetko čo má daakú hodnotu. Pri tom v úradoch nerobia nič, lež slopú, hýria a mŕhajú obecné a štátne statky. Naše stolice zväčša podobajú sa takýmto tureckým vilajetom. Stoliční úradníci na mnohých miestach podobajú sa tureckým bašom. Keď ale Lukács ministerpredseda a spolu minister vnútra vie, že naše stolice spravujú nesvedomití, nesúci, leniví a ľudu nepraví bašovia, prečo ich trpí v úrade? Prečo mešká s opravou? Prečo dovoľuje, aby ľud aj napozatým bol ubíjaný a prenasledovaný? Prečo trpí vláda túto nákazlinu? Keď je zlá tá naša stoličná administrácia, treba ju organizovať, napraviť. Keď sú darebáci a naničhodníci istí stoliční úradskí, treba ich vyhodit' z úradov. Aká to škoda pre nás daňujúcich, že máme zlých notárov, planých slúžnóvcov, lahostajných föišpánov? Kolko my trpíme od týchto panákov? Kolké krivdy sa nám stávajú a niet pomoci proti tejto pliaže. Keď aj spomene daktorý opozičný poslanec hnusné tieto pomery, vláda nezakročí proti bašom, ba bráni a zastáva ich. Najväčší trest je, že takého stoličiara, ktorý sa v klike viac udržať nemôže, pošlú do penzie.

Že prečo sú stolice po turecky riadené a spravované? Preto, bo ich uhorské vlády za korisť hodily zkrachovaným zemankom. Stolice slúžia za utočístie takým panákom, ktorí svoje sedmoslivkárske kúrie a kaštiele dávno prelumpovali. Všetci títo hladoši od vlády žobrali a ustavične žobru všeliaké úrady. A čo vláda? Umiestňuje ich v stoličných úradoch. Pánkovia tí nikdy však nepracovali. Oni ešte aj včul chceli by zemančíť. Nech sedliak pracuje. Stoličiarovi je dosť, keď vie srny a zajacov strielať, v karty hrať, svojich slávnych predkov spomínať a čo je hlavné povolanie úradských: kortešovať. Toto posledné žiada od nich vláda a ako zo skúse-

nosti vieme, stoliční páni výborne sa rozumejú tomuto remeslu. Za to sa im vláda odmeňuje. Nemýli ich v ich zábavkach. Povýši im platy a zažmúri oči, keď v stoličných úradoch nakopilo sa až veľa hnoja. Naše stolice sú opravdové augiusové maštale. Odtiaľ sa šíri nákazlina. Vie to i vláda, preda však nechytí metlu, aby maštale tie vymietla, bo sa bojí, že by zemanská perepuť — slávni títo korteši — hladom zahynuli.

Ondrej Hladký.

Z Turca.

Nejedon z našich bratov začuduje sa snád, že aj z Turca ozval sa volakto v našom Kreštane. Dosť zle, že mlčia tí, ktorí vedia s perom zachodiť.

Aj u nás sa stávajú veci, ktoré hodno je pred verejnosťou pretriasať. Tam hľa, dostali sme nového nadžupana Emila Kürthyho, ktorého veľmi dobre znajú v susednom Liptove a Tekove. Pred nim Csaplovics bol turčanským a spolu i oravským nadžupanom. Tu však napadlo volačo grófovi Tiszovi, v tomto čase neobmedzenému pánovi a diktátorovi Uhorska a jeho veličenstvo kráľ, nášho Csaplovicsa vyzdvihol z föišpánstva turčanskej stolice, bez toho, že by mu bol svoje podakovanie vyslovil, alebo ako to býva, povýšil ho bol na excellenciáša. Csaplovics odišiel bez toho, že by nám bol povedal: dobre sa majte Turčania! No, nebanujeme za nim. Keď ho Héderváry na čelo našej stolice postavil, vítali ho naši národnári triumfom. Držali ho za svojho človeka, ktorý súhlasí bude s ich politickým programom. Na inštalácii nebolo konca-kraja šmajchlovaníu a lubkovaniu. Najprednejší národnári celú ich nádej skladali v Csaplovicsovi a on tiež všeličo sluboval tým pánom. Sluby však ostaly slubami a Dulla, Mudroň a ostatní pánkovia len skoro zkusili, že Csaplovics ich zaviedol. V jeho exponovanom položení iného ani nemohol urobiť. Kde je ten föišpán, ktorý by podporoval národnostnú politiku? A martinskí matadóri preda čakali pomoc od Csaplovicsa. No, zklamali sa. Veď ale tí páni, ktorí sa Slovákom za vodcov natísajú, zklamajú sa nielen v bývalom nadžupanovi, lež aj vo svojich vlastných súdru-

hoch. Známe je, že správa národnostnej strany sídli v našom Martine. Náčelník národnostnej strany ztadialto posielala jeho rozkazy. Lenže celá tá strana prítomne sa už rozpadáva. Tie rôzne elementy, ktoré národnostná strana do jedného tábora sohnala, neostaly vo svornosti. boli tam katolíci, luteráni, socialdemokrati, pokrokári a neznabožskí massarýci. Táto miešaná spoločnosť sa rozrojila. Neverci povstali proti katolíkom a protivy natolko sa sostrily, že Ferdiš Juriga, prvý agitátor strany národnostnej vystúpil z tej strany. O tom hovorí včul celý Turec. Zle, nedobre vykrikujú včul luteráni na Jurigu a na jeho druhov. Preklínajú ich a vyhlásili ich za zradcov národnostnej politiky. Rozzlobení luteráni to chceli, aby im katolíci za podnôžku slúžili, začo ich oni ešte napádali, hanili a tupili.

Turiec má teda svoju senzáciu. Luteráni sú naplašení, boja sa o tie oročky, ktoré im prinášalo národnostníctvo.

Teším sa, že už aj istí katolícki kňazovia nahliadli, že kráčali po blúdnej ceste.

Turčan.

Od Váhu.

Náš pán notár — meno mu darujem — chodil po domoch a sbieral milodary na volakési krajinské detské sanatórium. Rozprával nám že je v krajine veľa takých chorých detí, ktoré postrádajú opateru; tieto že umiestnia v špitáloch a tam ich opatrujú. Netajím, že detské sanatórium je potrebná a chvalitebná ustanovenie, na ktorú i obecnosť obetovať by malo svoje haliere. Lenže so všetkým obracať sa len na obecnosť, nenie vec spravodlivá. Či je už Uhorsko ozaj tak chudobné, že nevládze zo štátnych peňazí udržať dakoľko nemocníc? To neverím. Veď na krajinské volby, na zakúpenie duší vždy byly a budú milliony. Tieto peniaze ministerpredseda assignuje fõišpánom a títo ich dávajú ďalej. Prečo pri tomto podlom dušekupectve vláda nemyslí na tie biedne, hladom umorené deti, ktoré bez opatery zahynúť musia? Prečo nemáme peniaze na lekárov? Nuž ale na platy a na penzie kadejakých loptošov vláda vždy má peniaze. Minister vojny môže pýtať od nás hoc koľko sto a tisíc millionov, mun-

govci ich odhlasujú. Nuž a čo má krajina z toho? Načo je nám tolko vojska? Či by z toľkých millionov neušlo sa dačo aj na detské sanatórium?

Hja, na takéto ciele vláda nedá ani haliera lež ponechá to na obetavosť obecnosť. Z čoho ale obetovať, keď väčšina obyvateľstva pre svoje vlastné potreby nemá dostatočných peňazí. Nech sa páči Tiszovi, Lukácsovi a všetkým mungovcom pochodiť naše kraje a uvidia, koľko je tu nemocných matiek a detí. Nemajú ani ľudského bývania, ani rúcha, ani ztravy. Týmto neborákom nech dá vláda pomoci, bo tí od narodenia núdzu trpia. Akú pomoc dostávajú biedne tieto rodiny od vlády? Hja, na to niet peňazí, lež je peňazí na žandárov a policjotov, ktorí Tiszu strážia. Je peňazí na hostiny, na nichž ministrov a kadejakých panákov oslavujú, lež niet peňazí na opatrovne a nemocnice. Mnohí mungovia zbohatli pri štátnej pokladnici a nevenovali haliera na detské sanatórium, čo mám dať ja, keď sám pomoc potrebujem?

Pravda.

Čo nového na Balkáne?

Balkánski spojenci a Turecko uzavreli prímerie, následkom čoho na Balkáne prestalo krveprelievanie a zastupitelia bojujúcich stránok: Bulharska, Srbska, Grécka a Černohorska nachodia sa už v Londýne, kde pojednávajú o uzavretí konečného pokoja.

Rakúsko-Uhorsko a Srbsko.

Srbský ministerpredseda Pašič pred zprávo-dajcom parížskeho časopisu «Liberté» osvedčil sa, že **Srbsko sa pridrža pristavu na Adriatickom mori** a toho územia, ktoré potiaľ vedie, ačkoľvek ohľadom tohoto územia náklonné je obmedziť sa na najskromnejšiu mieru. Pašič úfa, že terajšie veľké ťažkosti podarí sa odstrániť a pokoj zachrániť.

Polouhradný belehradský časopis «Tribuna», orgán srbského zahraničného ministerstva, odvolávajúc sa na najprislušnejší londýnsky prameň, oznamuje, že jestli Srbsko v otázke pristavu na Adriatickom mori v najbližšie dni nepopustí, **armáda monarchie obsadí Belehrad a najdôležitejšie body severného Srbska.**

POLITICKE CHYRY.

Mungovci v práci.

Ministerpredseda Lukács a diktátor Uhorska Tisza, podporovaní zakúpenou mungovskou čeliadkou aj v minulom týždni pokračovali v ich nezákonnitostach. Krajinských, zákonne vyvolených vyslancov spojených stránok opozície nepustili do parlamentu, v ich súkromných porádach ale v krajinskom sneme vydržiavaných vynášali uzavretia, ktoré pred celým svetom biľagujú Uhorsko, bo sú verejným dôkazom toho, ak hlboko môžu upadnúť štátnici, keď hýbdlom ich počínania je hnusné sebestvo a jediná túžba, za každú cenu udržať sa na vláde. Zakúpení mungovskí poslanci vedia prečo idú do ohňa za Lukácsom a Tiszom a zároveň aj Lukács i Tisza veľmi dobre vedia, prečo ochotne a so sebaopovržením robia všetko, čo im vo Viedni rozkazujú. Lukács má byť povýšený do stavu grófskeho a Tisza? Chce dostať titul kniežata!

Ohrožovanie spojených stránok opozície.

Spojené stránky opozície každodenne vydržiavajú zasadnutia, v ktorých s dôrazom ohrožujú sa proti attentátom, aké Lukács, Tisza a strana zakúpených mungovcov páchajú proti slobode a zákonom Uhorska. Vodcovia spojených stránok opozície v minulom týždni ostro ohrožovali sa proti mungovským vynímačným zákonom. Ohrožovanie toto mungovci odrazil chceli tým cigáňstvom, že podobné vynímačné zákony zomýšľala uviesť aj vláda z koalície utvorená. Toto mungovské cigáňstvo podvrátili ale nekdajší ministri koalíciej vlády a krajina sa presvedčila, že mungom neide o jedno cigáňstvo viac alebo menej, nech len ďalej svevolne šliapať môžu slobodu a zákony Uhorska.

Honvédske delostrelectvo.

Jeho veličenstvo kráľ v minulom týždni odóbril plán o postavení honvédskeho delostrelectva. Následkom toho 1. januára roku 1913. postaví dva honvédske pluky s poľnými kanónami, každý s päť batteriami a osem honvédskeho tried s poľnými kanónmi, každú s dvoma batteriami. Uradný časopis uverejnil už aj mená tých dôstojníkov spoločnej armády, ktorých 1.

januára roku 1913. preložia ku honvédskeému delostrelectvu.

Z mungovskej snemovne.

Krajinskí vyslancovia mungovskej snemovne v minulom týždni previedli hrozne veľkú prácu. Odhlasovali nasledujúce zákony: 1. Lukácsov zákon o vynímačných poriadkoch v čas vojny. 2. Návrhy o účinku vojny na zmenky, obchodné poukázky a čekky, zároveň odhlasovali aj návrh zákona o platení dane árendátorov. Medzi tým mungovci pojednávali aj štátny rozpočet a bez všetkej debatty onedlho budú aj s tým hotoví. Najviacej sa presílili mungovci v snemovom zasadnutí 10. decembra, keď vo všeobecnosti a v podrobnostach bez všetkej debatty prijali návrh o **drabantoch snemovne**. Tento zákon má slúžiť ku väčšej oslave mungovského parlamentu.

K voľbe v Zlatých Moravciach.

Ján *Bartos* vyslanecký kandidát kresťanskej ľudovej strany okresu zlatomoravského, programné reči drží už vo všetkých obciach okresu. S jeho kandidáciou súhlasia všetky stránky opozície a ku jeho podpore do okresu odcestujú krajinskí vyslancovia: gróf *Aladár Zichy*, *Štefan Haller*, *Karol Huszár*, *Koloman Brestyenszky*, *Georg Szmracsányi* a *Mikuláš Zboray*.

B E S E D N I C A

Panna Maria zvíťazila.

Kým som ležal v kasárni v Paríži — tak vypráva istý vojak — nachádzal sa v jednej kompanii môjho regimentu jeden malý, mladý muž, ktorý vzbudil vo mne pozornosť, bo z tváre jeho bolo čífať, že je nešťastlivým. Bol on ináč dobrý človečiek, nevadil sa s nikým, dal každému svätý pokoj, ale bol slabým a malomyselným.

Pri tom však nesmieme myslieť, že bol bojkom. Nie, tým nebol, pušného prachu sa on nebál. Tak je s mnohými vojakmi. Neboja sa oni smrti na bojišti, ale v kasárni nemajú smelosti, aby ukázali, že veria v Boha.

Ako som povedal, ten muž ma interesoval. Zbadal som, že v srdci po kresťansky smýšľal a preto hľadal som príležitosť, aby som mu viac smelosti dodal. Všetomne prihováral som mu krásnymi slovami a dokazo-

I umienil som si mlčať a čakať a medzi tým dal som mojmu kamarátovi dôkazy pravého, úprimného priateľstva. Ale musel som vidieť, ako vždy hlbšie upádal. Zprvu na svojej posteli vykonával svoju modlitbu.

Biskup Svätý Mikuláš.

val som mu, že práve tak potupné je tajiť svoje dobré presvedčenie, ako potupné je zanechať svoju zástavu. Ale všetko bolo darebné, nemohol som nič vykonať. I teraz sa dokázalo, že aj tie najkrásnejšie reči nikoho neobráti, keď sám Pán Boh nepríde so svojou milosťou na pomoc.

Jeden zlý kamarát to zbadal a smial sa z toho a od toho času prestal sa prežehnávať sv. križom.

Druhý raz v nedeľu vošiel do kostola, aby slyšal svätú omšu, Kamaráti, ktorí ho zbadali, vysmiali ho a prstami naň ukazovali. Od toho času nikdy viac nešiel do kostola, ale namiesto toho chodieval viacej do krémy

kde jeho priatelia ho často opili, až konečne svoju opilosť odspal v strážnici. Tak ostal dosť zkaženým človekom. A predsa musel sa mi priznať, že ešte dobré jadro v ňom ostalo.

— Srdce nie je zkažené, — myslel som si — Pán Boh ho zachráni.

Jedného odpoľudnia šiel som do kostola našej milej Panej Víťaznej. V tom kostole bol sviatok založenia arcipastierstva pre obrátenie hriešnikov. Pri paláci Royal zrazu natrafil som môjho kamaráta, ktorý obzeral búdy. Išiel som k nemu a pýtal som sa ho:

— Čo tu robíš?

— Nudím sa — bola odpoveď — mám dovolenie ísť na divadlo s mojím kamarátom a teraz nepriehádza.

— Teda poď so mnou. Ja tiež idem do divadla. Tam sa rozveselíš.

— Kam ideš?

— Idem k našej milej Panej Víťaznej.

— Čo je to?

— Len poď, nuž uvidíš.

— Ovšem, je to kostol, čo?

— No áno, kostol je to. Či v tvojej dedine nechodieval si do kostola? Či nechceš aj tu v Paríži chodievať?

— Nechcem — odpovedal — dlho je už tomu, čo som nebol v kostole. Ja ani Otčenáš už neviem. Nie, nie, ja neidem s tebou.

Snažil som sa priviesť ho na iné myšlienky, a aj zbadal som, že je neodhodlaný. Nechal som ho stáť a šiel som pomaly a často som sa obrátil, bo som videl, že zďaleka ide za mnou. Potom postál som pred jednou búdou a čakal som naň. Keď bol blízko mňa, šiel som k nemu a povedal som mu:

Teraz poď so mnou a nebuď tak hlavatým. Dobro viem, že by si rád šiel so mnou, ale netrufaš si to povedať.

On ale nepovedal nič a ja pokračoval som ďalej:

— Poď len! Či nevidíš a nečujes na tom mene: «Naša milá Pani Víťazná», že sa jedná o kostol pre nás, vojakov?

Vzal som ho za ruku a prišli sme až ku kostolu. Hneď pri vchode veľmi sa divil, keď videl chôr plný mužov, jak mladých ľudí s bradami, tak starcov s bielymi vlasami.

Ako? — riekol mi potichu — tu v Paríži tak veľa mužov chodí do kostola?

— A čože myslíš, či Pán Boh Parížanov nestvoril tak, ako iných Indí?

Kostol bol prepĺnený veriacimi. Každý sa modlil. I ja som započal sa modliť.

— Kto je ten staručký kňaz, ktorý teraz vystupuje na kazateľnicu a tak ctihodne vyzerá? — pošuškál mi môj kamarát.

— To je správca arcibraterstva. Bude kázaf. Dobro pozorujme na jeho slová.

Pod kázňou často pozeral som na svojho kama-

ráta, ktorý zdal sa byť celkom upútaným. Každé slovo zdalo sa mu ísť k jeho srdcu.

Po kázni riekol som mu:

— Obzrel si si dobre toho kňaza, ktorého si tak pozorne načúval? To je starý vojak.

— Ten kňaz? To není možno.

Tak je, ako ti hovorím. On vymenil vojenský kabát s reverendou a keď bol svojej vlasti slúžil ako driečny a statočný officier, dal sa zapísať ku vojsku nášeho Pána Boha. Teraz nech povie dakto, že naše sv. náboženstvo není aj pre nás mužov, lež len pre ženy.

Môj kamarát bol celkom préniknutý, bo Pán Boh klopil na jeho srdce. Potom započaly loretánske litánie. Môj kamarát si kľakol a keď sa prišlo k slovám: «Útočište hriešnikov, oroduj za nás!», nemohol sa viacej zdržať, jeho oči naplnily sa slzami. Bolo dokonano: bol obrátený. Pozerajúc na svojho kamaráta, povedal som si: zajtra bude storáz lepším odo mňa, keď už teraz nie je lepším.

Keď pobožnosť bola zakončená, všetko išlo preč. On ale ešte ďalej sa modlil. Konečne vidiac, že už len my dvaja sme v kostole a všetky svetlá byly vyhasené, povedal som potichu:

— Teraz musíme už ísť.

Vyzdvihol hlavu a zadivený odpovedal:

— Áno, priatelu. dve hodiny sme tuná.

Vyšli sme von. Tu padol mi na prsia a objal ma. Menoval ma svojim ochrancom, svojim úprimným, opravdovým priateľom.

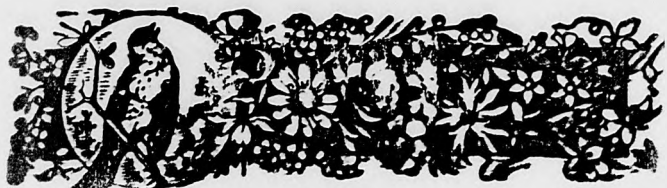
— Teraz povedz, či som fa oklamal, keď som ti sľúbil veselé odpoľudnie.

— O, to je isté, že to odpoľudnie bolo dobré, dokiaľ len žiť budom, nezabudnem naň. Ty si ani predstavíš nemôžeš, aký dojem učinily na mňa hlas a slová kňaza, ešte teraz som hlboko préniknutý.

Druhý deň zaviedol som ho do jednej z tých vojenských škôl, ktoré doniesly vojsku tak veľa prospechu a požehnaní. Tam naleznu, čo žiadal, výborného kňaza, ktorý celkom venoval sa blahobytu vojakov a naleznu aj priateľov, poučenie, dobré rady, dobré príklady — od tej chvíle neklátil sa viacej až do svojho odchodu.

Potom som ho ešte raz bol navštívil v jeho dedine. Dobrým kresťanom ostal.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XIX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

CHYRNIK.

Jeho excellencia vysokodostojný knieža-primas Uhorska a arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch vo štvrtok 5. decembra v kaplnke viedenskej apoštolskej nunciatúry, pred apoštolským nunciom Rafaelom Scapinelli di Leguigno podrobil sa kanonične predpísanému processu informatívnemu a složil prísahu, ktorú podpísal apoštolský nuncius a poslal do Ríma, kde vystavená bude bulla vymenovania. S jeho excellenciou vysokodostojným knieža-primasom Uhorska processu informatívnemu podrobil sa i novovymenovaný osvietený pán biskup lugošský Valerian Frentiu.

Velké knazské základiny. Dr. Koloman Belopotoczky, sk. vn. tajný radca, vojenaký biskup na odpočinku, veľprépoš kapitule veľkováradskej, cieľom rozšírenia katolíckeho presvedčenia a prevedenia katolíckej organizácie odhodlal sa, že vo Veľkom Várade na svoje útraty postaví a zariadi Katolícky Kruh. Ku tomuto cieľu u veľkováradskej kapitule složil základinu 70 tisíc korún a v budúcom roku sľúbil ju doplniť 110 tisíc korunami. Na spomenutý Katolícky Kruh obetuje teda súhrnom 180 tisíc korún. Druhý kanonik kapitule veľkováradskej dr. Lollion Karsch složil nasledujúce základiny: k výchove chudobných detí kláštora sv. Vincenca 25.000 a ústavu sv. Jozefa dal 60.000 korún.

Z biskupstva spišského. Jeho veličenstvo kráľ dovolil, aby osvietený pán biskup Alexander Párvy prijal a nosil veľký kríž bulharského občianskeho záslužného radu s diamantami. — Jeho excellencia osvietený pán biskup na podporu žiakov kapitulskej r. kat. učiteľskej pripravovne v tomto školskom roku dal 2000 korún, ktoré rozdelil medzi 22 žiakmi. Z pozostalosti bez testamentu zosnulého Vincenta Kussinskyho, bývalého farára letanovského 3069 korún dostalo sa pomocnému spolku, ktorý s tým má teraz kapitál 20.224 korún. — Kaplán Béla Szillay poslaný je z Ruzbach do Smižan a Béla Jency do Ruzbach.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 21. novembra odcestoval do obce Olaszliszka, kde za prítomnosti veľkého počtu inteligencie a ľudu z celého okolia v sprievode zriedka zapalistej a hlboko poučnej reči slávnostne posvätil novú katolícku školu pre troch učiteľov. Dňa 4. decembra osvietený pán biskup konferenciu držal pre patrónky katolíckeho patronážu a pre panie spolku katolíckych gazdíniek. — Anzelm Hegedüs, profesor a kňaz praemonštratský na sociálnom večierku katolíckych tovaryšov 1. decembra držal prednášku o slnku. V kostole praemonštratských kňazov cez štyri

nedele adventné, pre obecnosť intelligentné kázne drží dr. Patrik Stuhlmann, profesor a kňaz praemonštratských kňazov. — *Nagy Mihály*: Alexander Oppitz tunajší katolícky farár a radca biskupskej sv. stolice vymenovaný je za čestného kanonika. — *Nagykövesd*: Géza Mayer farár obce Erdőhorvát a Ján Lacza, košický kaplán ako misiónári biskupstva od 24. nov. do 1. decembra vydržovali tu sv. missie. — *Tallya*: Jakub Köhler tunajší horlivý farár za veľkej slávnosti pre katolícky kruh posvätil zástavu, ktorej krstná matka bola barónka Ferdinanda Majlott de la Treille, rodená grófka Marietta Almássy.

Deveštoročné jubileum jednej fary. Dňa 8. dec. slávil 900-ročné jubileum rím.-katolíckej fary v Starom Budíne. Faru založili roku 1012. Slávnostné služby Božie odbavoval tinninský vysvätený biskup dr. Jozef Lányi.

Chýry zo Sáriša. *Prešov*: Veľavážne mestské shromaždenie vydržované bolo tu 4. decembra. Po dlhom rozmýšľaní a pojednávaní mesto konečne uzavrelo, že za 8 tisíc korún postaví dá nemocnicu, ďalej že na dôroby z dreva a ku prevádzaniu rezbarských prác vybuduje školu a konečne že pre honvédske delostrelectvo postaví kasáreň. Starodávna vojenská nemocnica od jaseň prerobená má byť na domoveň pre slepých. Z počiatku umiestniť tam majú len 15, pozdej ale až do päťdesiat slepých. Minister výučby od budúceho roku prisne, ešte aj žalárom pokutovať zamýšľa tých rodičov, ktorí svoje deti neporiadne posielajú do školy. Po území sárišskej stolice nesvedomíť agenti bezzákladnými chýrami o vojne buria ľud a mládež vábila do Ameriky. Minule na stanici Orló žandári lapili 19 chlapov, ktorí utekali do Ameriky a na košickej železničnej stanici lapaní boli: Štefan Bene z obce Abos, Jozef Takács a Jozef Tóth zo Somosa.

Chýry zo Spiša. Anton Beszkid, ľudový ablegát ľubovenského okresu 24. novembra súčasnil sa na veľkom shromaždení, ktoré spojené stránky opozície vydržovali v Košiciach. — V Levoči 1. decembra otvorený bol trojaký priemyselný naukobeh ku ďalšiemu vzdelávaniu sa. Naukobeh tento trvať má do mesiaca marca. Naukobeh pozostáva z troch častok: z odborného kreslenia, z priemyselného počtovania a priemyselného konceptovania a dopisovania. Poslal 30 majstrov a tovaryšov navštevuje tento naukobeh. — Za dočasného levočského policajného kapitána hlavný župan vymenoval stoličného podnotára Michala Hueskó, ktorý vymenovaný bude zaiste aj definitívne. Lengvarský mestský majetok, pozostávajúci z 21 jutár pastviny a 20 jutár oráčiny, 72 lengvarských gazdov od mesta kúpilo za 10.000 korún, ktorý obnos platíť majú v dvoch rátoch. Kúpené nemovitosti odoberú 1. nov. roku 1913. V tieto dni zomrel tu už dtuhý turecký vojak na čierne sypanice. — Za učiteľov vyvolili: do Forbás Karola Šimráka, do Landeka Jána Mudržáka a do Litmanovej Mirona Nevitzkyho. — V Podhradi bola výstava na rožný statok. Prihnali 190 kusov. Odmeny rozdelili 700

korún. Prvú odmenu (50 kor.) dostal vlašský a druhú (40 kor.) podhradský gazda. — Vyšno-šumavským malým gazdom minister orby udelil 1000 korún štátnej podpory k zadováženiu semena na siatie. — V Hobbarte budúceho roku vydržiavať sa majú sv. missie. — V Levoči, v Kézmarku, v Gölnicbáni, v Lubici a v Spišskej Belej výborníkov voliť majú s koncom tohoto mesiaca.

Zmenšenie počtu sviatkov a súdy. Svätý otec Pápež Pius XI ako známo, povinností slyšania sv. omše a zdržovania sa ručných prác, veriacich oslobodil v nasledujúce dni sviatočné: druhý sviatok vianočný, veľkodušný a svätodušný, sviatok Očisťovania Panny Marie (2. februára), sviatok zvestovania Panny Marie (25. marca), sviatok Božieho Tela a sviatok Narodenia Panny Marie (8. septembra). Poneváž svätý Otec sviatočný ráz týchto dní nezrušil, nakoľko spomenuté sviatky cirkevne aj ďalej budú sláviť, len veriaci nemusia chodiť na sv. omšu a zdržovať sa ťažkej telesnej práce, minister pravosudia nariadil, že spomenuté sviatky pravosúdne vrchnosti kráľovské súdy a kráľovské fiškaláty aj naďalej musia svätiť.

Nové 100 korunové banknoty. Dňa 23. decembra pustia do obehu nové stokorunové banknoty. Nové banknoty budú modré a budú na nich červené flaky, aby ich nebolo možno falšovať.

Bulharskí kupci na kone. Z Prešova oznamujú: Na ostatnom krajinskom jarmoku bulharskí a srbskí kupci kúpili viac sto koní a veľmi dobre platili za ne. Kone odviezli zaraz.

Otrávenie následkom uhličného plynu. Z Košíc píšu: V dielni Adolfa Freudenfelda na bravčiarске výrobky zadusil v noci uhličný plyn 20-ročného bravčiarскеho pomocníka Jána Lengyela. Ostatných podarilo sa zachrániť. Následkom otrávenia uhličným plynom zomrela i Jozefová Pallai ako aj jej stará služka Barnabášová Drencsenyi v Kovács-ulici.

Obroský požiar. V anglickom meste Glasgowe 1. decembra zúrilo požiar, ktorý spustošil tri ulice. Vela bazárov ľahlo popolom. Katastrofe dľa chýru ľudský život nepadol v obeť. Hasičia nevedeli oheň lokalizovať a preto v troch uliciach všetky domy zhorely. Škoda činí viac millionov.

Ten nešťastný alkohol! Budapeštiansky krémár Alexknder Csengelyi v jednu minulú noc zavreť chcel svoju krému. Mal ešte dvoch hostí, ktorých oslovil, aby šli preč. Nahnevane opustili krému. Csengelyi spustil chcel železnú okenicu, keď jeden z tých nahnevaných korhelských hosťov vytiahol nož a poranil krémára na tvári. — V druhej budapeštianskej kréme opilci zabili krémára Jána Budu. — V meste Nagybánya tak nešťastne spadol na strmých schodoch Filip Kutz v opilom stave, že rozštepila sa mu kosť na hlave a naskutku zomrel. — V Zombori opití srbskí mládenci zaklali krémára Milana Prabejeviča, bo im nechcel dovoliť, aby tancovali po zátvornej hodine. Dvoch mládencov zatkli. — Pavel Pieler tesársky majster z turčianskych

Turian minule v sobotu po výplate v opilom stave išiel domov po železničnej dráhe z Kralovian, kde pracoval Medzi Krpelami a Turanmi dohonil ho vlak, ktorý ho na kusy roztrhal. Kusy mrtvol vyposbierali na druhý deň ráno.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-ho, *Budapest, VI. Gyár-utca 28*, kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Panujúce počasie príčinou je mnohokrát prechladnutia, na ktoré trpia deti a dospelí. Proti takýmto prechladnutiam odporúča sa upotrebovať «Herbabnyho vápeno-železný sirup». Osožnosť tohoto sirupu na prsá už od desaťročia uznaná je skrze chýrnych profesorov a záleží zvlášte v prospešnom zostavení praeparátu ktorý nielen šľajm rozpúšťa, kašiel tíš, chuť k jedeniu zvyšuje, lež následkom jeho zostavenia zo železa a ľahko rozpúšťajúcich sa, fosforečných vápených solí, prispieva ku tvoreniu kostí a čisteniu krve. Herbabnyho železno-vápený sirup obľubujú tak najútlejšie deti, ako dospelí. Výlučný dorábateľ: Dr. Hellmann lekár «Zur Barmherzigkeit», Wien, VII., Kaiserstrasse 73—75.

Hľadá sa poriadné, 14—16-ročné dievča z horných strán za služku ku lepšej kresťanskej rodine do jedného letovníka blízko Budapešte. Dostane poriadny mesačný plat a v páde rodina bude s ňou spokojná, navrátia sa i cestovné trovy. Kto by sa chcel hlásiť, nech pošle list na redakciu «Krešťana».

DOPISY.

Cserfalu (Prešp. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený pán Redaktor!

Nezačínam s tou obyčajnou žiadosťou, že by ste tomuto dopisu doprial miesta v našom «milom» Krešťane, veď my ho len malučko známe, nasledovne ani nevieme byť priveľmi túžobliví za nim, aby, jako do iných osad chodí, i k nám týždenne prišiel, a ako známy priateľ navštívival a podporoval nás dobrým svojim slovom a úprimnou radou; hlavne ale, aby nás chránil pred bludným, zkazonosným politickým povetím, a ukazoval nám pravú cestu. Kež by už len raz aj v našej obci svitlo to šťastie, daj Boh, že by Krešťan aj u nás valnejšie čítaný bol!

Sotva že prišiel z Veľkých Topolčan k nám terajší náš duchovný pastier, behom dvoch rokov previedol rozličné chrámu Pána sa týkajúce práce. Pritomne iné

ani neidem spomínať. S pomocou našich horlivých ve-riaciach nás pred päť rokmi novovystavený kostol znovu dostal všemožnú okrasu vnútornú: bol v ňom postavený jeden bočný oltár a kazateľnica, z nejžto ohlasovanie slova božieho radi počúvame, na prístupnejšie miesto bola prestavená; v štyridsaťdennom pôste odbavovali sme pobožnosť križovej cesty pri nových v dreve vyrezaných obrazoch; kostol vkusne a umele obarvený bol s barvou, ktorej ani pot, ani iná vlhkosť neškodí a to za levný plat, prečo aj maliarsky ten majster Lotz z Budapešte, akožto svedomitý, zasluhuje, aby aj do iných kostolov bol volaný šikovnou rukou šíriť slávu Božiu. Najnovšie ale máme dve zástavy dobrej látky a pek-ného výrobku.

Úfať sa môžeme, že započaté okrasovanie domu božieho neni ešte pri konci. V tomto ešte ďalej bu-
deme pokračovať, tak že napotom ešte ochotnejšie bu-
deme navštevovať náš chrám, jako ho ani teraz neza-
nedbávame.

Priateľ Krestana.

Alsószerdahely (prešp. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím ráčte popriať miesta týmto mojím pár riad-
kom v našom milom «Kresfane».

My obyvatelia obce Alsószerdahely sme nie s ra-
dosťou čítali dopis, ktorý o nás znel. Nektóri sa aj po-
horšili, že sme za opilcov držaní. Ale zato múdry člo-
vek porozumie cieľ toho dopisu a keď sa necíti v tom
chybný, tak si to ani nevezme na seba. Cieľ toho do-
pisu — ja to aspoň tak rozumiem — bol ten, aby tí,
čo váľajú sa v bahne opilstva, precitli, chytili sa lep-
šieho rozumu a prestali strebať, bo tým celej obci haňbu
robia a pre nich musia aj nevinní trpeť, tak jako mokré
drevo musí so suchým zhoreť,

Ja preto čudujem sa tým striezlivým a dobre smý-
šľajúcim gazdom, ktorí pohoršili sa nad tým, keď vola-
kto opilcov na striezlivosť upomína. Ba či to môže
volakto tajiť, že u nás niet opilcov? Či v nedeľu a svia-
točný čas nečuf dosť kriku v krémách a po uliciach?
Alebo či nevideť dosť takých, ktorým pod nohami hýbe
sa zem? A či ešte i dieťkam nedávajú alkohol, ako to
i samé deti dokázať môžu?

Budme teda presvedčení o tom, že ten, ktorý nás
opísal, cielil len na opilcov a tých chce priviesť na
dobrú cestu. Za to by sme mu mali povďační byť. Nech
teda nikto neni natoľko krátkozrakým, aby sa za dobré
so zlým odsluhoval.

Či znáte to príslovie: «Komu dom horí, ten kričí».

Jeden ľudák.

Harhov (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor.

Prosím uctive o uverejnenie tohoto dopisu v na-
šom «Kresfane».

V Harhove za dochovávanie peknej rožnej lichvy
rozdávali odmenu 16. novemara. Prihrali 47 kráv a 23
jaloviek. Odmenu dostali nasledujúci: Matej Mazur z
Harhova 40 kor., Pavel Janek z Kolčova 30 kor., Ján
Kisel z Kolčova 20 kor., Ondrej Dzurila z Kolčova 15
kor., Jozef Lešnák ml. z Levoče, Imrich Kamenicki a
Jozef Mudry z Kolčova, Arpad Nemessányi, Juro Gabor
a Ján Pavelkó z Nemeššanov po 10 kor a deviaty po 5
korún. Za pekné jalovky odmenení boli nasledujúci:
Julius Késmarsky z Illašoviec dostal 60 kor., Štefan
Kočiš z Kolčova 40 kor., Jozef Hostinsky z Harhova
30 kor., Katarina Bertý z Kolčova 20 kor., Ján Kolač-
kovsky a Ján Gadoš z Nemeššanov a Štefan Škotta z
Harhova 10—10 kor. a ôsmi dostali po 5 korunách.
Správa harhovského pánstva grófa Vidora Csákyho do-
stala listinu uznania.

Gazda.

Z Jacoviec.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Čtihodný Pán Redaktor!

Ráčte prosím tento môj krátky dopis uverejniť v
našom «Kresfane».

Náš starec, pán dekan Jozef Kovács, rodák z Oravy
je už u nás asi 8 rokov. Kaplána máme od Holiča,
volá sa Sloboda. Žiaden z týchto pánov sa nestará o
politiku a preto pri voľbe sa tak chováme, ako vojsko
bez veliteľa, nepriatelia kresťanskej strany, liberáli to
robia s nami, čo len chcú. Pri poslednej voľbe vyjmúc
dvoch, všetci sme šliapali po svojom kresťanskom pre-
svedčení a hlasovali sme na zkažu kresťanskej ľudovej
strany, ktorá tak kole oči ľahostajným a do kostola ne-
chodiacim šílikárom, ako aj Kristus klal kedysi oči
Herodianom a farizeom. Veľké Topoľčany máme pred
nosom a preto ich často navštevujeme.

J. Tomek.

Mahalovce (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Čtený pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-
lom «Kresfane».

V Mahalovciach od našeho stoličného gazdovského
spolku 18. novembra za dochovávanie pekných pleme-
ných kráv odmenu dostali nasledujúci:

Aron Funk z Mahaloviec 50 kor., Kazimir Bódi z
Abrahamoviec 40 kor., Szilard Stavác z Čenčie 35 kor.
Michal Hrebeňár z Farkašoviec po 10 a šiesti po 5 kor.
Za pekné jalovky odmenu dostali: Jozef Lipták z Far-
kašoviec 60 kor., Martin Zimmer z Farkašoviec 50 kor.,
Jozef Vilček zo Štvrťku 35 kor., Ján Bendig z Janoviec
20 kor., Ján Bačík z Janoviec a Franc Zapletal z Ma-
halovic po 10 kor. a dvaja po 5 korunách.

Statkár.

**Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke
knihy a časopisy!**

Spisy redakciou odporúčané.

«Rukoväť notová k Venčoku piesní na česť b. Srdca.» Dostať u *Karola Lenkei*, farára v obci *Nagy-jakabfalva* (Pozsonym.) V plátne tuho viazано s červeným rezom za 450 halierov i s poštou.

Toto tretie vydanie bolo so zvláštnou pečlivosťou zhotovené. — Litografická práca je celkom zreteľná, čistá a uhladná. Harmonizáciu previedli sami odborníci, a preto je bez chyby. Cteným pánom organistom zvlášte odporúčame.

Znamenitá kniha modlitebná je, ktorej nápi znejú «Nábožné Vzdychy ku sv. Jozefovi». Je ona veľmi obratne zostavená, stručne složená. Na zvláštnu obranu mocnú sv. Jozefa môžu rátať tí, ktorí výbornou pobožnosťou nachádzajúcou sa v tejto knihe, čím častejšie sa budú utiekať k mocnému Pestúnovi Krista. Cena utešeného výtisku 400 strán obsahujúceho len 2 koruny; dostať u dra Jozefa Janda v Nitrapereszlény. Vrele, s úprimným srdcom odporúčame túto znamenitú knižku. *J. L.*, podmissionár.

Cesta kríža a tajemstvá ruženca. Cena 10 hal. Vydal dr. Jozef Janda, dekan-farár, Nitrapereszlény.

Pre kresťanskú mládež veľmi vrele odporúčame duchovným otcom a katolíckym učiteľom veľmi významné dielo «Mučienica čistoty» rečené. Stojí ono len 7 halierov a obsahuje 26 strán. Obsah je diamantový, štýl prístupný a milý. Povolanie je dielko toto v nevyssloviteľnej miere prajne, podporovať poctivú mravnosť kresťanskej mládeže, ktorá je vystavená tak početným a hrozným pokušeniam tela, zlých ľudí a diabla. Veľmi odporúčame dielko toto prevzácne. Dostať ho u dra Jozefa Janda v Nitrapereszlény.

Istotný liek všetkým čo trpia na pakostnicu lámku, lupanie a na iné neduhy z týchto chorôb pochádzajúce. Potieranie, lekarmi prezkúmaným a za každej príležitosti nariadeným liekom «Memfor» poskytuje uľavenie bolesti, ba úplne vyliečenie i v takých pádoch, keď iné lieky pomôcť nemohly. K dostaniu v cievach po K 2:50 a 1:50. Rozposiela Lekáreň sv. Ducha (Szentlélek-gyógyszertár), Budapešť, VI., Király-u. 12.

Odkazy redakcie.

T. H. Sz. Veľmi vďačne budúcene.

J. O. P. S tým pánom sa neideme hádať. Od vlády prijal peniaze a punktum.

O. K. V. Číslo Vám odoslali.

A. K. Sv. Nedá sa upotrebiť.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 10. decembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová kor. 23:10—23:75
» stolnobelohradská, nová... « 22:95—23:55
» peštianska, nová « 23:00—23:65
« banátska, nová... .. « 23:45—24:25
Raž prvotriedna « 21:25—21:45
« druhotriedna « 21:05—21:25
Jačmeň nový, prvotriedny « 20:40—21:00
Ovos prvotriedny « 23:00—23:80
« druhotriedny « 22:00—22:50
Datelinové sáme , červená datelina kor. 200:00—210:00
« lucerna « 110:00—136:00
Otruby drobné kor. 12:00—12:26
« hrubé... .. « 12:00—12:20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	16:70	16:20	15:80	15:20

č.	7	7 ¹ / ₂	8
K.	14:80	13:80	10:40

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Šošovica čistá kor. 40:00—63:00
Hrach lúpaný « 30:00—32:00
Hrach nelúpaný, čistý « 30:00—32:00
Rasca (kmín) « 81:00—81:00
Mak « 135:00—136:00
Kukurica « 18:30—18:60
Konopné sáme « 29:50—31:00
Proso « —————
Fazula strakavá « 25:00—26:00
Fazula veľká biela « 22:00—23:00
Zemiaky (hornouhorské) biele « 5:50—6:00
« ružové « 6:80—8:00
« žlté « 8:00—11:10

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska ... kor. 176:00—177:00
Slanina mestská 4-kusová « 147:00—148:00
« 3-kusová « 155:00—156:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový ... kor. 41:00—41:00
« White-Star (***) « 36:00—36:00
Cukor v klobúkoch « 84:00—84:50
« kockový « 88:50—89:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill « 64:50—65:00

Ctená Pani!

Dajte pozor na tento
pravý znak pravého
Francckového

Továrná známka.

kávového prídavku a chráňte
sa pred klamnými
napodobeninami!

Magyar Királyi Államvasutak

285220/1912. számhoz.

A karácsonyi ünnepek alkalmából közlekedő külön személyszállító vonatok.

A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erősebb személyforgalom akadálytalan lebonyolítása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében a rendes személyszállító vonatokon kívül az alább felsorolt vonalakon külön személy-, vegyes- és személyszállító tehervonatok fognak közlekedni:

Budapest nyugoti pályaudvartól Marcheggig, illetve Wienig. December hó 24-én külön személyvonat közlekedik I., II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest nyugoti p. u.-ról este 9 óra 40 perckor, érkezik Wienbe reggel 6 óra 5 perckor.

Pozsonytól Budapest nyugoti pályaudvarig. F. évi december hó 22. és 24., továbbá 1913. évi január hó 1-én külön személyszállító gyorstelevonatot közlekedik I—III. osztályu kocsikkal. Indul Pozsonyból éjjel 1 óra 13 perckor, érkezik Budapest nyugoti p. u.-ra reggel 6 óra 55 perckor.

Budapest nyugoti pályaudvartól Zsolnáig. December hó 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest nyugoti p. u.-ról este 8 óra 50 perckor, érkezik Zsolnára reggel 6 óra 20 perckor.

Lipótvártól Pozsonyig. F. évi december hó 21., 22., 26., 27., 29. és 31., továbbá 1913. évi január hó 1. és 2. külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Lipótvárról délelőtt 11 óra 5 perckor, érkezik Pozsonyba délután 12 óra 49 perckor.

Budapest nyugoti pályaudvar és Cegléd között. F. évi december hó 22., 23. és 24-én, továbbá 1913. évi január hó 1. és 2. külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest nyugoti p. u.-ról d. e. 11 óra 55 perckor, érkezik Ceglédre d. u. 2 óra 11 perckor; az ellenonatot pedig indul Ceglédre d. u. 5 óra 2 perckor és Budapest nyugoti p. u.-ra érkezik este 7 óra 30 perckor.

Budapest keleti pályaudvartól Szolnokig. F. évi december hó 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p. u.-ról d. u. 2 óra 55 perckor, érkezik Szolnokra este 6 óra 25 perckor.

Budapest keleti p. u.-tól Aradig. F. évi december hó 21., 22., 23. és 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p. u.-ról este 9 órakor, érkezik Aradra reggel 5 óra 8 perckor.

Budapest keleti p. u.-tól Nagyváradig. December hó 21., 22., 23. és 24-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p. u.-ról este 6 óra 5 perckor, érkezik Nagyváradra éjjel 1 óra 42 perckor.

Aradtól Budapest keleti p. u.-ig. Két külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Az egyik, mely f. évi december hó 24. és 26. továbbá 1913. évi január hó 2-án közlekedik, indul Aradról d. e. 11 óra 10 perckor és érkezik Budapest keleti p. u.-ra este 6 óra 45 perckor, a másik pedig, mely f. évi december hó 26-án és 1913. évi január hó 2-án közlekedik, indul Aradról este 9 óra 10 perckor és érkezik Budapest keleti p. u.-ra reggel 5 óra 30 perckor.

Nagyváradtól Budapest keleti p. u.-ig. F. évi december hó 26-án és 1913. évi január hó 1-én külön személyvonat közlekedik

I—III. oszt. kocsikkal. Indul Nagyváradról éjjel 10 óra 25 perckor, érkezik Budapest keleti p. u.-ra reggel 6 óra 40 perckor.
Ujvidéktől Budapest keleti p. u.-ig. F. évi december hó 22., 23., 24. és 27-én továbbá 1913. évi január hó 2. és 3-án külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Ujvidékről d. e. 10 órakor, érkezik Budapest keleti p. u.-ra este 6 óra 45 perckor.

Nagyváradtól Püspökladányig. December hó 21. és 23-án vegyesvonat közlekedik II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Nagyváradról este 8 óra 6 perckor, érkezik Püspökladányra éjjel 10 óra 46 perckor.

Püspökladánytól Nagyváradig. December hó 22. és 24-én külön vegyesvonat közlekedik II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Püspökladányról éjjel 3 óra 51 perckor, érkezik Nagyváradra reggel 6 óra 18 perckor.

Debrecenről Püspökladányig. December hó 21., 23., 26., 27. és 31-én külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Debrecenből 11 óra 13 perckor, érkezik Püspökladányra éjjel 12 óra 18 perckor.

Püspökladánytól Debrecenig. F. évi december hó 22., 24., 27. és 28-án, továbbá 1913. január hó 1-én külön személyvonat közlekedik I—III. osztályu kocsikkal. Indul Püspökladányról éjjel 1 óra 20 perckor, érkezik Debrecenbe éjjel 2 óra 31 perckor.

Szeged-Rókusztól Békéscsabáig. December hó 21. és 23-án külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Szeged-Rókusról d. e. 9 óra 10 perckor, érkezik Békéscsabára d. u. 12 óra 42 perckor.

Orosházától Szeged-Rókusig. December hó 21. és 23-án külön személyvonat közlekedik I—III. oszt. kocsikkal. Indul Orosházáról este 6 óra 25 perckor, érkezik Szeged-Rókusra este 8 óra 45 perckor.

Hatvántól Miskolcig. December hó 22., és 23-án külön személyszállító tehervonatot közlekedik II. és III. kocsikkal. Indul Hatvántól d. u. 4 óra 40 perckor, érkezik Miskolc személy p. u.-ra éjjel 10 óra 19 perckor.

Losonctól Zólyomig. December hó 23. és 24-én személyszállító tehervonatot közlekedik II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Losonctól d. u. 1 óra 10 perckor, érkezik Zólyomra d. u. 3 óra 27 perckor.

Feledtől Fülekeig. December hó 23. és 24-én személyszállító tehervonatot közlekedik II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Feledről éjjel 3 óra 4 perckor, érkezik Fülekre reggel 4 óra 40 perckor.

Sopron Gy. S. E. V.-tól Kőszegig. December hó 24-én külön vegyesvonat közlekedik III. oszt. kocsikkal. Indul Sopron Gy. s. e. v.-ról este 7 óra 50 perckor, érkezik Kőszegre éjjel 11 óra 25 perckor.

Kőszegtől Sopron Gy. S. E. V.-ig. December hó 26-án külön vegyesvonat közlekedik III. oszt. kocsikkal. Indul Kőszegről d. u. 4 óra 20 perckor, érkezik Sopron Gy. s. e. v.-ra este 7 óra 37 perckor.

A felsorolt különvonatok részletes menetrendjeiről a kiadott külön hirdetésny nyújt bővebb felvilágosítást.

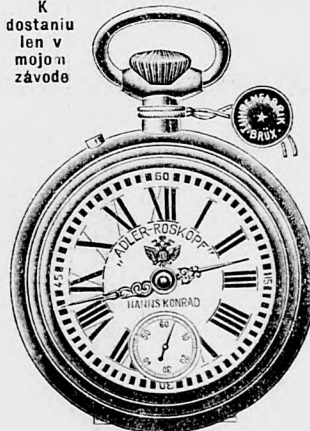
Budapest, 1912. évi november hó 25-én.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Železniční a finanční uradníci žandári rol'níci atd'

K
dostanu
len v
mojom
závode

kupujú si spoľahlivé registrované Adler Roskopf patent Anker nikkel remontoar h. Č. 4000 s zozlätým, v kameňoch chodiacim výborným strojom K 7. Č. 4091. Tieže s ručičkami sekund K 8.— s ručičkami sekund K 8.— Pri každých hodinách trojročná záruka na písme! — Žiadne riziko. Zámena povolená. Navrat peňazi! S poštovou dobierkou rozposiela

Hanns Konrad
cis. a král. dvorný zaslialca
Brüx číslo 3336.
Cechy

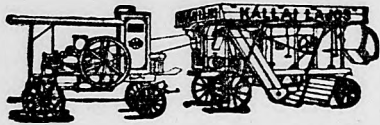
Hlavný cenník so 4000 obrázkami posielia sa na žiadosť každému zdarma franko.

Proti lámke a pakostnici

zvláštny a chýrnymi lekármi preskúmaný ideálneho zloženia liek je **Menfor**. Zvláštne účinkuje pri ne-
duhoch lámky a pakostnice, pri lúpaní v údoch a v
hlave istotne zastavuje boľasti. **Menfor** je suchá
masť k natieraniu, ktorá už po jednotlivom natretí
chytro zastavi boľasti. — Túbus **Menfora** na prábu
K 1-50. Veľký túbus K 2-50.

Zasielanie poštou každodenne. — Pri voprednom do-
poslaní peňazi stojí viac len o 14 halierov.

Rozposielajúci **Lekárna Sv. Ducha**
miesto: **BUDAPEST. VI., Király-utca 12/c. sz.**

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

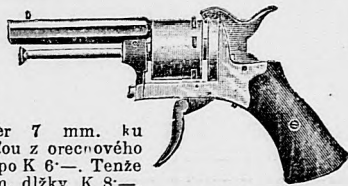
Budapest, VI., Gyár-utca 28,

prí úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-
mliacne stroje. Po celej krajine pochvalne zná-
mych najlepších a najjednoduchších, pôvodných
Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať
obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú
motorovú fabriku netreba zameniť s druhými
firmami pod menom Kállai.

REVOLVER

náležite vystrielený a
štátnym vysvedčením
opatrený, najlepšej kvali-
ty. Tovar najkrajšieho
vyhotovenia. Záruka za
spohľadlivé funkcionova-
nie. — No. 100. Lefau-
cheaux revolver, kaliber 7 mm. ku
šest výstrelom, s rukoväťou z orechového
dreva, dĺžka 18 cm. Kus po K 6.—. Tenže
kaliber 9 mm., asi 24 cm. dĺžky K 8.—.
No. 101. Kaliber 7 mm. na fajnšie niklovaný K 7.—. Kaliber
9 mm. najfajnšie niklovaný K 9.—.

Najväčší výber revolverov, vačkových pištoľiek, terzerolov, pištoľ
pre lovcov a hajníkov vlnic, flobe tiék, teschingov, kverov ku
polovačke a všetkého náčinia polovačiek, vidat v mojom hlav-
nom cenníku so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť každému
zdarma a franko posielam cis. **HANNS KONRAD**
a král. dvorný zásielca

Brüx, číslo 3360. (Čechy).

Továrne ceny:

Šatky flanelové na hlavu	—	K	—50
Pletené vesty s rukávami	—	«	2-50
Jenné pletené vesty s rukávami	—	«	3-60
Pletené vesty pre chlapcov	—	«	2-—
Zimné triká s dvojitými prsami	—	«	1-20
Veľké flanelové košele s golierom	—	«	1-50
Veľké tmavé košele pre mužských	—	«	1-40
Veľké ženské košele flanelové	—	«	1-20
Biele košele s vyšíváním	—	«	1-40
Podvážniky pletené tučet	—	«	3-—
Tažké punčochy pre ženské tučet	—	«	4-—
Triká pre deti v každej veľkosti	—	«	—90

Adolf Zucker, Pilsen S. 3. (Čechy).

Mnoho sto

pov. budenia k zákupe via-
nočných darov a v do-
nosti potrebných osozých
článkov obsahuje 4000 vy-
obrazeniami ozdobený môj
hlavný cenník, ktorý na
žiadosť každému zdarma a
franko posielam prvá dieľna
hodín

Hanns Konrad

cis. a král. dvorný zásielca
Brüx číslo 3376. (Čechy)
Niklové vačkové hodinky K
4-20, strieborné hodinky K
8-40, niklové budičky K 2-90,
pendlové hodiny K 2-50, ho-
diny s kukučkou K 8-50,
harmoniky k tahaňu K 5.
husle K 5, revolver K 6.

KOBERCE

s vytkanými na oboch stranách
rovnakými obrazmi pes, lev, ty-
ger, elef, oň, liška, krava atd.

60 cm. šir. 120 cm. dlhý za K 2-
75 „ „ 150 „ „ „ 2-90
85 „ „ 175 „ „ „ 3-90
100 „ „ 200 „ „ „ 4-90

do dá Vám:

JÁN OPOCENSKÝ

Staré Pace

(Čechy).

Veľký obrázkový cenník na žia-
dosť ochotne posielam za zdarma
a franko.

Najlepší český prameň k objednaniu.

Laoné perie na postel I

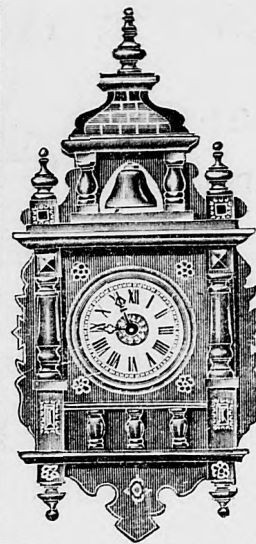

1 kg. sivé
dobré drá-
pané 2 K,
lepšie 2
koruny 40
hal.; pri-
ma pebiele 2 koruny 80
halierov; biele 4 K, biele
papierové 5 K 10 h.; 1 kg
veľmi fajne, ako sňah biele,
drapané 6 K 40 h., 8 K.;
1 kg. papierie, sivé 6 K, 7
K; biele ľahové 10 K; naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K.
Pri objednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkiny červeného,
modrého, bieleho alebo
zltého nankingu, 1 perina.
180 cm. dlhá 120 cm široká
s dvomi podhlavkami, každý
80 cm. dlhý, 80 cm široký
naplnený novým, sivým,
veľmi trvácim mäkkým perím
16 K; polpapierie 20 K; pa-
perie 24 K; jednotlivé periny
10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
podhlavky 3 K, 3 K 50 h.,
4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 12 K, 14-70
K, 17-80 K, 21 K. podhlavky
90 cm. dlhé 70 cm. široké
4-50 K, 5 K, 5-20 K, 5-70
K. Spodné periny z pevného
vrázkovaného građu 180 cm.
dlhé, 116 cm. široké 12-80,
14-80 K. Vývez z postovú
dobierkou od 12 K počnúc
franko. Výmena alebo návrat
dovolené. Za nezopovedné
návrat peňazi obšírny cenník
zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami darma a franko.

BUDÍČEK

s hlasom vežového zvona.

No. 4440. I-a kvality s chodom
30 hodín, bije celé a pol hodiny,
so strojom budička pe ného hlasu,
ako vežový zvon, v pekne rezanom
štíte, s pozlátenou ozdobou z me-
tallu, 56 cm. výšky, komplet
s tromi pozlátenými pondusami
kus po K 11-80.

No. 4440. S osvetleným číselníkom
cez noc K 12-40.

No. 4434. Budiček hlasu vežového
zvona, chodu 30 hodín. bije pol a
celé hodiny, v pol okruhlom ráme
K 17-80.

No. 4434 1/2. Cez noc s osvetleným
číselníkom K 8-40.

Reálna 3-ročná záruka na písme.
Riziko vytvorené alebo návrat
peňazi.

Zasiela s poštovou dobierkou prvá
dieľna hodín

Hanns Konrad,

cis. a král. dvorný zásielca

Brüx, č. 3341. (Čechy).

Pri panjúcej veľkej draho-
te potravných článkov je **bryndza**

následkom zvláštnej zázivnosti nevyhnutne potrebný
najobľúbenejší článok v každej domácnosti.

Prvá dieľna liptovskej karpátskej ovčej bryndze

Filip Pevný Liptovský Sv. Mikuláš

(Založená 1878.)

Odporúča I. bryndza (mladá) — — — — — K 5.70
Odporúča II. bryndza (stará) — — — — — K 5.20

V diežkach po 5 kilogramov zasiela sa franko na každú
poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklam-tabuie na
žiadosť zdarma a franko.

Zbraň každého druhu

Jednej cievy
Lankaster zbraň
od 20 kor. Duplo-
vanej cievy Lan-
kaster zbraň od
30 kor. Hammer-
les zbraň od 70
kor. Flobert od
8 kor. Revolver
od 5 kor. Pištoľa
od 1 kor. Opravy
lacno.

Obrazkový cenník z darma a
F. Dusek dieľna zbrane
Opočné číslo 2073.
na štátnej železnici (Čechy).

Každý najde

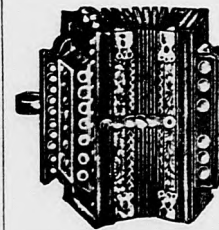
vo veľkom, bohato ilustra-
vanom hlav. cenníku firmy
c. a k. hlav. dvor. zásielca
Hanns Konrada
Brüx, číslo 3366. (Čechy)
veľký výber flanel. pokrov-
cov po K 1-70 2-40 a vyše:
štopované pokr. vce K 5.—.
Pokrovce na stenu po K 4-80;
pokrovce na kone po K 5.—.
Stolové a posteľné náčimie
po K 13.—; záclony na okná,
lova; z plátna atď. a odpo-
ruča sa v čas potreby pýtať
si hlavný cenník, ktorý na
žiadosť každému posielam
zdarma a franko. Maľe usta-
vanie pri hľadani tohoto
cenníka vyplatí sa každému.

Dobré harmoniky K 5.—

Odpreadané viacej ako 200.000.

Ziadne riziko!

Zámena povolená alebo návrat peňazi.

Číslo 300 3/4 10 tastiek, 2 registre
28 hlasov, veľkosť 24x12 cm K 5.—
Číslo 65 3/4 8 tastiek 1 register
24 hlasov, veľkosť 2x14 cm. K 5.40
Číslo 80 3/4 10 tastiek 2 registre
50 hlasov, veľkosť 26x14 cm. K 6.40
Číslo 663 3/4 10 tastiek 2 registre
10 hlasov, veľkosť 31x15 cm. K 8.—
Číslo 685/2 10 tastiek 2 registre
50 hlasov, veľkosť 28x16 cm. K 8.50
Školka k samoučebiu na každej harmo-
nike zdarma.
Zasiela s poštovou dobierkou c. a k.
dvorný zásielca

HANNS KONRAD, Vývozný dom
hudebných nástrojov

Brüx číslo 3345. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielam sa kaž-
dému franko a zdarma.